

GHID DEFENCE · 8 MIN DE CITIT

Dual-use: când tehnologia civilă devine critică pentru securitate

Reglementarea dual-use pentru companiile industriale: clasificare, obligații de autorizare, exemple din domeniul temperaturilor înalte și cerințe de conformitate.

Ce înseamnă dual-use?

Produsele cu dublă utilizare (dual-use) sunt bunuri, software și tehnologii care pot fi folosite atât în scopuri civile, cât și militare. Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare (UE) 2021/821 reglementează exportul acestor produse din Uniunea Europeană. Pentru companiile care fabrică materiale de înaltă temperatură, ceramici sau căptușeli speciale, acest lucru poate avea relevanță directă — chiar dacă propriul produs a fost dezvoltat inițial în scop civil.

- Încadrarea ca dual-use se raportează la proprietățile tehnice ale bunului — nu la intenția producătorului
- Anexa I la regulament conține lista de produse obligatorie la nivelul UE, cu praguri tehnice
- Lista națională de export (AWV, anexa AL) poate cuprinde produse suplimentare, care nu figurează în lista UE
- Și transferul de cunoștințe (Technical Assistance) și software-ul pot fi supuse autorizării
- Clauza catch-all (art. 4) poate cuprinde și produse nelistate, atunci când este cunoscut un scop de utilizare critic

Observație: Delimitare: dual-use vs. produse de armament — Produsele cu dublă utilizare nu sunt identice cu produsele de armament. Produsele de armament (lista de export, partea I A) sunt dezvoltate special în scopuri militare și sunt supuse unor obligații de autorizare mai stricte. Produsele dual-use (partea I B și lista UE) sunt în primul rând civile, dar potențial utilizabile militar. Încadrarea determină procedura de autorizare și autoritatea competentă.

Poziții relevante din lista de produse pentru domeniul temperaturilor înalte

Pentru companiile din domeniul construcțiilor refractare și al tehnologiei de înaltă temperatură sunt relevante în special categoriile 1 (materiale și substanțe chimice) și 2 (prelucrarea materialelor) din lista UE dual-use. Pragurile tehnice determină dacă un produs este listat și, prin urmare, supus autorizării.

- 1C007: materii prime ceramice și materiale compozite — ceramici armate cu fibre, cu temperatură de

utilizare > 1.600 °C și densitate < 2,0 g/cm³

- 1A002 / 1C010: structuri din materiale compozite și laminate (1A002), precum și materiale fibroase, prepreguri și preforme (1C010) — anumite produse din fibră de carbon și fibră de carbură de siliciu
- 1C001: materiale pentru absorbția undelor electromagnetice (de ex. absorbanți radar pentru tehnica stealth), precum și polimeri intrinsec conductori
- 2B001: mașini-unelte — prelucrarea cu comandă CNC a ceramicii și a materialelor compozite cu anumite precizii
- 1C107: grafit și materiale compozite ceramice — calități relevante pentru tehnica rachetelor, cu valori de rezistență definite

Observație: Verificați pragurile tehnice — Listarea depinde de parametri tehnici exacti — rezistența la temperatură, densitatea, rezistența mecanică, gradul de puritate. Verificați fișele tehnice ale produselor dumneavoastră în raport cu pragurile din anexa I. În caz de dubiu, puteți solicita la BAFA o informare privind lista de produse (Auskunft zur Güterliste, AzG) — aceasta este obligatorie din punct de vedere juridic și gratuită.

Procedura de autorizare și competențele

Atunci când un bun este clasificat ca dual-use, exportatorul are nevoie de o autorizație de export. În Germania, autoritatea competentă de autorizare este Oficiul Federal pentru Economie și Controlul Exporturilor (BAFA). Procedura distinge între autorizații individuale, autorizații globale și autorizații generale (AGG), acordate în funcție de țara de destinație și de grupa de produse.

- Autorizație individuală: pentru o tranzacție concretă cu un anumit destinatar — durata de soluționare aprox. 4–8 săptămâni
- Autorizație globală: pentru tranzacții recurente cu destinatari și produse definite — valabilă 2 ani
- Autorizație generală (AGG): pentru anumite combinații produs–țară de destinație — nu este necesară o solicitare individuală, însă există obligația de înregistrare
- Declarația de utilizator final (EUC): utilizatorul final din țara de destinație trebuie să confirme scopul definitiv al utilizării și destinația finală
- Decizie negativă de listare (Null-Bescheid): atunci când s-a verificat că bunul nu este listat — documentație sigură din punct de vedere juridic

Implementarea unui Internal Compliance Programme (ICP)

Un Internal Compliance Programme (ICP) reprezintă baza organizatorică pentru respectarea prevederilor de control al exporturilor. BAFA recomandă tuturor companiilor exportatoare implementarea unui ICP — pentru companiile cu produse relevante din perspectiva dual-use acesta este de facto obligatoriu. Un ICP bine structurat protejează compania împotriva încălcărilor și a consecințelor acestora: amenzi contravenționale de până la 500.000 de euro pentru fiecare încălcare, pedepse privative de libertate și pierderea posibilității de a obține autorizații.

- Angajamentul conducerii: conducerea companiei trebuie să își asume în scris respectarea controlului exporturilor
- Responsabil cu exportul: o persoană desemnată nominal, cu drept de dispoziție — care nu este identică cu directorul de export
- Clasificarea produselor: verificarea sistematică a tuturor produselor în raport cu listele de produse — actualizare periodică la modificarea produselor
- Verificarea clienților (screening): compararea tuturor partenerilor de afaceri cu listele de sancțiuni (UE, ONU, US-OFAC)
- Instruiri: instruirea periodică a tuturor angajaților relevanți — vânzări, achiziții, expediție, tehnic
- Documentare și arhivare: păstrarea tuturor documentelor relevante pentru export cel puțin 5 ani

Observație: Manualul BAFA ca ghid — BAFA pune la dispoziție gratuit un manual pentru implementarea unui ICP. Acesta conține modele, liste de verificare și descrieri de procese direct aplicabile pentru companiile mijlocii. Descărcare de pe bafa.de — termen de căutare „Internal Compliance Programme”.

Întrebări frecvente

Materialele refractare obișnuite (șamotă, corindon) sunt produse dual-use?

Materialele refractare convenționale, precum șamota, corindonul normal, cărămidile din oxid de magneziu sau masele de turnare standard, nu sunt de regulă listate și, prin urmare, nu sunt supuse autorizării. Situația devine critică în cazul ceramicilor de înaltă performanță, al materialelor compozite cu fibre, al anumitor calități de grafit și al materialelor rezistente la temperaturi ultraînalte, care depășesc pragurile tehnice din lista de produse.

Ce se întâmplă în cazul unei încălcări a controlului exporturilor?

Încălcările intenționate ale controlului exporturilor constituie infracțiuni, iar cele din culpă sunt de regulă sancționate drept contravenții. Pentru infracțiuni, AWG prevede pedepse privative de libertate de la trei luni până la cinci ani, iar pentru încălcarea embargourilor asupra armelor de la unu până la zece ani; în cazuri deosebit de grave se pot aplica până la 15 ani. Contravențiile pot fi sancționate cu amenzi de până la 500.000 de euro pentru fiecare încălcare. Suplimentar, autorizațiile de export pot fi retrase, iar compania poate fi exclusă de la comenzile publice.

Trebuie și furnizorul să verifice controlul exporturilor sau numai producătorul produsului final?

Fiecare exportator este responsabil în mod independent — inclusiv furnizorul, atunci când livrează direct în străinătate. La livrarea către un client german (de exemplu un integrator de sisteme) care exportă produsul final, obligația de control al exporturilor revine integratorului de sisteme. Cu toate acestea, și furnizorul ar trebui să își clasifice produsele și să opereze un ICP, pentru a-și dovedi obligația de diligență.

Să discutăm despre proiectul dumneavoastră

Răspuns în 24 de ore în zilele lucrătoare.

info@sbs-rs.de

+49 89 541 960 200 Citiți online: www.sbs-rs.de/defense-industrie/ratgeber/dual-use-technologien